Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Mervi Toivanen

15.4.2021 SP/148/C11.2/2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Talousvaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntönne E10/2021 vp

Asiantuntijalausunto Valtioneuvoston selvityksestä ”Komission tiedonanto toimenpiteistä järjestämättömien lainojen vähentämiseksi EU:ssa”

Kiitän Suomen Pankille lähetetystä asiantuntijakutsusta ja esitän kunnioittavasti asiantuntijalausuntonani seuraavan.

Suomen Pankki pitää tärkeänä, että järjestämättömien saamisten (JS) määrää vähennetään ja keinoja niiden vähentämiseksi tuetaan. Kyseisten saamisten vähentäminen on tärkeää, jotta pankkiunioni ja yhteinen eurooppalainen talletussuoja voidaan viimeistellä. Pankkiunionin loppuunsaattaminen on rahoitusvakauden ja rahoituksen välityksen kannalta keskeinen asia.

Järjestämättömiin saamisiin ja niiden vähentämiseen liittyvät ongelmat ovat monimuotoisia. Talouden rakenteiden ja pankkisektorin monimuotoisuuden vuoksi on epätodennäköistä, että pelkästään yksi ratkaisukeino on riittävä. Historia on osoittanut, että JS:ien kannan tehokas vähentäminen vaatii usein monien eri ratkaisukeinojen yhdistämistä.

Markkinaehtoisten ratkaisujen käyttö ensisijaisena ratkaisutapana on kannatettavaa. Lisäksi kansalliset varallisuudenhoitoyhtiöt (AMC:t) ovat finanssikriisin jälkeen olleet keskeisimpiä tahoja, jotka ovat myyneet hoitamattomia lainoja yksityisillä markkinoilla. AMC:t ovatkin monesti tehokkaita ja skaalautuvia ratkaisumalleja ongelmien ollessa merkittäviä. Varallisuudenhoitoyhtiöiden etuna on myös se, että ne voivat odottaa myynnin kanssa pidempään ja siten hyötyä varallisuuserien hintojen noususta.

Suoraan JS:iin kohdistuvien toimenpiteiden lisäksi edistystä tulisi tapahtua myös ongelmanratkaisua tukevilla alueilla. Asioiden ratkaisemista ei tulisi tarpeettomasti vaikeuttaa rajoittamalla järjestämättömien saamisten hoitamiseen käytössä olevia keinoja. Riskien vähentäminen tulee myös vaatimaan asteisuutta.

JS:ien tehokas vähentäminen ja markkinaehtoisten ratkaisujen tukeminen edellyttävät, että kriisinratkaisu- ja valtiontukilainsäädännön sisältämästä poikkeussäännöstä ja sen mahdollistamasta valtionavusta ei tulisi lyhyellä aikavälillä luopua. Säännökset voivat mahdollistaa järjestämättömien saatavien arvon alaskirjauksen tasolle, jolla markkinatoimijat ovat valmiit sijoittamaan niihin. Ne myös mahdollistavat kansalliset ratkaisut finanssikriisin ja Covid-19 -pandemian aikana syntyneiden järjestämättömien saamisten tason laskemiseksi. Pidemmän aikavälin tavoitteena on poikkeussäännöstä luopuminen, mutta riittävää siirtymäaikaa noudattaen.

Kansallisten maksukyvyttömyyslainsäädäntöjen kehittämisen ja toimivuuden varmistamiseksi tulisi harkita mahdollisimman tehokkaita toimenpiteitä. Lainsäädäntöön ja juridisiin prosesseihin liittyvä hitaus ja kalleus hidastavat paikoin merkittävästi hoitamattomiin lainoihin liittyvien ongelmien ratkaisemista. Velkojen ulosoton ja vakuuksien likvidoinnin hitaus ja kalleus eri oikeusistuimissa on omiaan vähentämään sijoittajien kiinnostusta pitkäaikaisiin ja epävarmoihin omaisuuseriin. Tuomioistuinten ulkopuolisten sovitteluratkaisujen mahdollistaminen tukisi markkinapohjaisia ratkaisuja järjestämättömien saamisten vähentämiseksi.